

TÜRK SAVUNMA SANAYİSİNİN GÖKYÜZÜNDEKİ GÜCÜ

Yerli hava platformları, Türkiye'nin savunma kapasitesini artırmak, operasyonel maliyetleri düşürmek ve stratejik bağımsızlığı pekiştirmek bakımından merkezi bir işlev görmektedir.

Dr. İlyas BOZKURT

Nitekim beşinci nesil savaş uçağı Kaan'ın "oyun bozan" vasfı, Atak taarruz helikopterleri ile İHA/SİHA'ların sahadaki etkinliği ve Hürkuş ile Hürjet gibi eğitim platformlarının sağladığı yerlilik ile süreklilik, hava ortamındaki dönüşümün somut göstergeleridir. Bu cihetle platform çeşitliliği yalnızca muharebe kapasitesini genişletmekle kalmayıp komuta ve karar verme süreçlerinde daha özerk bir hareket alanı yaratmaktadır.

Türk Savunma Sanayinin Yerli Hava Platformları

- **Kaan (Milli Muharip Uçak — MMU)**

Kaan, F-35 seviyesi de tasarlanmış beşinci nesil

1 İlyas Bozkurt, TESAM Başkanı.

bir savaş uçağıdır; F-35 programından çıkarılmasının ardından platformun stratejik önemi daha da artmıştır. Takvimsel

Türkiye'nin savunma kapasitesini artırmak, operasyonel maliyetleri düşürmek ve stratejik bağımsızlığı pekiştirmek bakımından merkezi bir işlev görmektedir. Nitekim beşinci nesil savaş uçağı Kaan'ın "oyun bozan" vasfı, Atak taarruz helikopterleri ile İHA/SİHA'ların sahadaki etkinliği ve Hürkuş ile Hürjet gibi eğitim platformlarının sağladığı yerlilik ile süreklilik, hava ortamındaki dönüşümün somut göstergeleridir.

hedefler doğrultusunda üçüncü prototip uçuşlarının 2025–2026 yıllarında gerçekleştirilmesi ve 2030-2035 döneminde operasyonel seviyeye ulaşması öngörülmektedir. Çift motorlu mimari, yüksek performanslı manevralarda emniyet avantajı sağlarken; gelişmiş yapay zekâ ve yazılım temelli sensör füzyonu, platforma sonraki nesil kabiliyetlere geçiş potansiyeli kazandırmaktadır. Gelişmiş radar ve tespit sistemleri sayesinde hedef görünürlüğü yüksek olacak olan Kaan tamamlandığında uluslararası savunma alanında nitelikli bir etki yaratacaktır.

- **Hürkuş ve Hürjet (eğitim uçakları)**

Hürkuş ve Hürjet, pilot eğitim sürecini başlangıç safhasından jet motorlu uçuş aşamasına dek kapsayacak biçimde geliştirilen yerli eğitim uçaklarıdır. Bu tasarım, daha önce yurt dışına dayalı eğitim modellerinin yerini yerli ve kesintisiz bir eğitim zincirine bırakmıştır. Hürjet'in eğitim rolünün yanı sıra mühimmat taşıyabilme kapasitesi, platformu sınırlı operasyonel görevlerde de kullanılabilir kılmakta; bu cihetle eğitim altyapısının yerleşmesi hem insan kaynağının sürekliliğini güvence altına almakta hem de komuta kademesine esnek görev tahsisi imkânı sunmaktadır.

- **Atak taarruz helikopterleri (Atak-1 ve Atak-2)**

Atak helikopterleri, İHA ve SİHA'larla birlikte özellikle terörle mücadelede ve alçak irtifa taarruz görevlerinde saha üstünlüğü sağlamaktadır. İki pilotlu düzen, gelişmiş hedefleme sistemleri ve yüksek ateş gücü bu platformları öne

çıkartır; Atak-1 daha hafif ve keşif ağırlıklı görevler için uygunken, Atak-2 daha yüksek taşıma kapasitesi, irtifa performansı ve havada kalış süresi ile ağır taarruz görevlerine yöneliktir. Yerli üretim sayesinde, geçmişte Cobra helikopterlerinde yaşanan parça temini sorunları büyük ölçüde giderilmiş ve lojistik ile bakım zincirlerinde bağımsızlığa doğru ilerleme sağlanmıştır.

- **Anka serisi ve Aksungur (İHA/SİHA)**

Anka serisi ile özellikle Aksungur platformu, Türkiye'nin insansız hava aracı teknolojisinde öne çıkan unsurlardır. Aksungur'un, F-16 ve F-4 uçaklarının kullandığı mühimmatları taşıyabilme kapasitesi, insansız sistemlerin operasyonel entegrasyonuna ve görev çeşitlendirmesine doğrudan katkı sağlamaktadır. İnsansız platformların pilot kaybı riskini ortadan kaldırması, yoğun olmayan görevlerde savaş uçaklarının yükünü hafifleterek komuta planlamasında esneklik ve maliyet etkinliği sunmaktadır.

Analiz

Yerli insansız sistemlerin daha düşük maliyetle yüksek etkinlik sağlaması ve pilot riskini minimize etmesi, maliyet etkinliği ile risk yönetimi arasında doğrudan bir ilişki kurar. Aksungur gibi platformlar, operasyonel görevleri nispeten daha düşük kaynak tüketimiyle icra ederek sürdürülebilir askeri güç projeksiyonu için finansal zemin hazırlar; dolayısıyla uzun dönemli kullanımda ekonomik verimliliğe katkı vermektedir.

Hürkuş ve Hürjet'in eğitim zincirine entegre edilmesi, pilot yetiştirmede dışa bağımlılığı azaltmakta ve insan kaynağının sürekliliğini güvence altına almaktadır. Sürekli ve yerli bir eğitim altyapısı, ileri platformlar için gerekli insan sermayesinin korunmasını ve geliştirilmesini temin eder; bu bağlamda yerleşmiş eğitim kapasitesi, platformların etkin işletimini ve uzun vadeli idamesini doğrudan desteklemektedir.

Platform çeşitliliği komuta kademesine farklı görev ve tehdit profillerine uygun

geniş bir seçenek seti sunar. İnsansız ile insanlı platformların birlikte icra edilen görevleri komuta ve kontrol esnekliğini artırmakta; saha kaynaklarının optimize edilmesini ve görevlerin maliyet-etkin biçimde dağıtılmasını mümkün kılmaktadır. Hâsılı, bu çeşitlilik hem taktik esnekliği hem de operasyonel sürdürülebilirliği güçlendirmektedir.

Sonuç: Stratejik Yansımalar

Yerli hava platformları, dışa bağımlılığı azaltarak karar alma süreçlerinde daha özerk hareket etme imkânı sağlar. Kaan gibi ileri nesil sistemler yalnızca taktiksel üstünlük sunmakla kalmayıp aynı zamanda stratejik caydırıcılığı artırmaktadır. Bu cihetle hava gücünde yerleşme, uluslararası krizlerde ve bölgesel güç rekabetlerinde ülkenin öncelikleri doğrultusunda politika üretme kabiliyetini güçlendirmektedir.

Atak helikopterleri ile İHA/SİHA sistemlerinin sahada yarattığı etkinlik, sınır ötesi operasyon kabiliyetini genişleterek jeopolitik derinliği artırmaktadır.

Aksungur gibi maliyet etkin platformlar ile pilot riskini minimize eden sistemler, uzun süreli ve düşük maliyetli güç projeksiyonuna imkân tanımakta; nitekim bu durum sürdürülebilir bir güç gösterisini daha mümkün kılmaktadır.

Kaan'dan Hürkuş ve Hürjet'e, Atak'tan Anka ve Aksungur'a uzanan yerli hava platformları portföyü, saha kabiliyetlerini güçlendirirken stratejik tercihlerin yerli kapasiteler üzerinden yapılmasına imkân tanımaktadır. Bu bağlamda yerleşme, Türkiye'nin savunma sanayiinde tam bağımsızlık hedefini destekleyen, teknolojik gelişimi hızlandıran ve uluslararası sistemde daha etkin, esnek ve caydırıcı bir aktör olarak konumlanmasına katkı sağlayan temel unsur olarak öne çıkmaktadır.

Kaynakça:

Türk Havacılık ve Uzay Sanayi (TUSAŞ). KAAN (Milli Muharip Uçak) Ürün Sayfası. Erişim 22 Nisan 2026. Erişim: <https://www.tusas.com/urunler/ucak/ozgun-gelistirme/kaan>

Türk Havacılık ve Uzay Sanayi (TUSAŞ). HÜRJET Jet Eğitim ve Hafif Taarruz Uçağı. Erişim 22 Nisan 2026. Erişim: <https://www.tusas.com/urunler/ucak/ozgun-gelistirme/hurjet>

Türk Havacılık ve Uzay Sanayi (TUSAŞ). HÜRKUŞ Temel Eğitim Uçağı. Erişim 22 Nisan 2026. Erişim: <https://www.tusas.com/urunler/ucak/ozgun-gelistirme/hurkus>

Türk Havacılık ve Uzay Sanayi (TUSAŞ). T129 ATAK Taarruz ve Taktik Keşif Helikopteri. Erişim 22 Nisan 2026. Erişim: <https://www.tusas.com/urunler/helikopter/ortak-gelistirme/t129-atak>

Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB). Türkiye Savunma Sanayii 2025 Faaliyet Raporu. Ankara: SSB Yayınları, 2026. Erişim: <https://www.ssb.gov.tr/storage/im-g/2025-yili-faaliyet-raporu.pdf>